

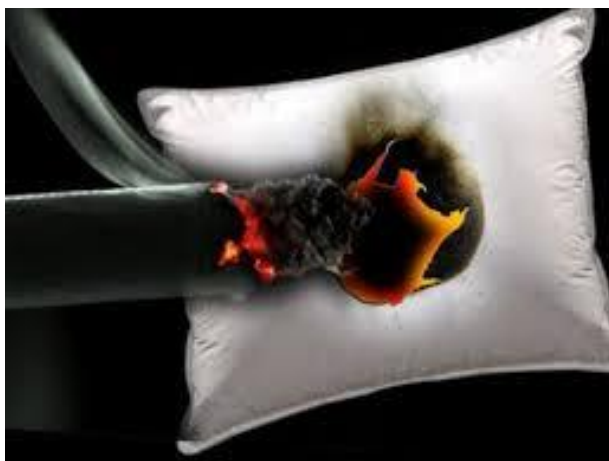
Пожежна безпека у побуті.

Насичення квартир різноманітними газовими, електропобутовими приладами і хімічними препаратами представляє значну небезпеку виникнення пожежі в квартирі у разі навіть найменшого порушення встановлених правил пожежної безпеки. В той же час досвід показує, що населення часто порушує ці правила, не приділяючи їм належної уваги або просто тому, що не знає їх. Це призводить до того, що у житлових будинках пожежі виникають значно частіше, ніж у громадських або виробничих будівлях.

В'їжджаючи у квартиру або будинок, кожний мешканець бере на себе зобов'язання дотримуватись правил користування житловими приміщеннями, у тому числі виконувати правила пожежної безпеки. Але аналіз причин пожеж показує, що винуватцями більшості з них є самі мешканці, які зневажають елементарними правилами пожежної безпеки: необережно поводяться з вогнем під час паління, користування приладами освітлення з відкритим полум'ям (гасовими лампами, ліхтарями, свічками, факелами тощо), що особливо небезпечно для горючих приміщень, коридорів (сіней), комор і різних господарських будівель.

Правила користування житловими приміщеннями забороняють захарашувати балкони, лоджії, прихожі, коридори, міжповерхові сходи і запасні виходи меблями або іншими предметами, однак це є найбільш поширеним порушенням, що допускається мешканцями житлових будинків.

Пожежі, викликані непогашеною цигаркою, є найбільш розповсюдженими. Більшість пожеж, спричинених курінням, пов'язана з курінням у нетверезому стані у ліжку. Всі випадки пожеж від куріння у ліжку схожі між собою: п'яна людина, яка палить, засинає, цигарка падає і від неї спочатку загоряється постіль, а потім меблі та інші речі у помешканні.

Не менш поширеною причиною пожеж є порушення правил користування електричними приладами. Аналіз таких пожеж показує, що вони відбуваються, в основному, з двох причин:

- порушення правил пожежної безпеки під час користування електропобутовими приладами і прихованої несправності цих приладів.

Крім того, пожежі можуть виникати і від несправної електропроводки або неправильної експлуатації електромережі. Це може статися, наприклад, якщо в одну розетку включити декілька побутових приладів водночас. Виникає перевантаження, проводи можуть нагрітися, а ізоляція - спалахнути. Проводи миттю нагріваються до такої температури, що металічні жили плавляться, спостерігається інтенсивне виділення іскор і великої кількості тепла. Якщо в місці короткого замикання виявляться горючі матеріали і конструкції, вони миттю займаються. Тому необхідно стежити за справністю ізоляції проводів, не допускати кріплення їх цвяхами, які можуть порушити ізоляцію.

Значну пожежну небезпеку являють собою також електричні лампи, оскільки поверхня скляної колби може нагріватися до температури 550°C. До

небезпечних наслідків може призвести і поганий контакт цоколя лампи з пружиною патрона. У цьому випадку патрон сильно нагрівається, що призводить до пересихання ізоляції проводів, втрати ними ізоляційних властивостей і короткому замиканню.

Основні запобіжні заходи і правила пожежної безпеки при експлуатації електричних та нагрівальних приладів, що використовуються у побуті, такі:

- нагрівальні прилади можна встановлювати тільки на негорючі підставки;
- забороняється залишати прилади, що включені, без нагляду;
- забороняється включати в одну розетку одночасно декілька приладів;
- необхідно спостерігати за щільністю контактів в місцях приєднання проводів приладів до вилки, клем між собою тощо;
- небезпечно замінювати запобіжники, що перегоріли, в телевізорах, приймачах і інших побутових приладах саморобними або плавкими запобіжниками;
- забороняється користуватися саморобними нагрівальними приладами.

Останнім часом почастишали випадки пожеж внаслідок порушення правил пожежної безпеки при експлуатації телевізорів. Для попередження таких пожеж необхідно дотримуватись таких правил:

- дозволяється застосовувати тільки стандартні запобіжники, номінали яких передбачені керівництвом з експлуатації;
- розетка підключення вилки живлення повинна знаходитись у доступному місці для швидкого відключення телевізора від електромережі;
- слід вимикати телевізор, якщо дорослих нема у кімнаті. Необхідно забезпечити умови, які б виключали можливість самостійного вмикання телевізора малолітніми дітьми;
- необхідно обов'язково витягнути вилку шнура живлення з розетки, якщо телевізор вимкнено;

- якщо органи керування пошкоджені або телевізор несправний (відсутнє зображення, чутно гудіння, відчувається запах горілого тощо), необхідно терміново вимкнути телевізор з мережі, витягнути вилку шнура живлення з розетки і викликати спеціаліста з ремонту;

- у випадку виникнення несправності в роботі не допускати повторного вмикання телевізора;

- після закінчення гарантійного терміну, не рідше одного разу на рік, викликати спеціалістів з ремонту для профілактичного огляду телевізора, очистки його від пилу і забруднень.

Крім вказаного **забороняється**:

- встановлювати телевізор у безпосередній близькості до горючих предметів, а також поблизу приладів опалення або у меблеву стінку, де з причини недостатнього доступу повітря телевізор погано охолоджується;

- закривати вентиляційні прорізи на задній стінці і нижній частині корпусу телевізора;

- доручати ремонт випадковим людям;

- допускати живлення телевізора від мережі з підвищеною напругою. В мережу, що має нестабільну напругу, телевізор краще вмикати через стабілізатор напруги;

- залишати ввімкнений телевізор без нагляду.

У разі виявлення займання ізоляції електричних приладів в першу чергу слід вимкнути електропроводку, для чого знімають електричні запобіжники на груповому щиті будинку. Після вимкнення електроструму можна приступати до гасіння електропроводів, що горять, застосовуючи для цього воду або пісок. До того моменту, коли буде відключено електричний струм, ізоляцію електропроводів можна гасити тільки сухим піском, кидаючи його лопатою або совком.

У випадку займання від електронагрівальних приладів слід відключити ці прилади, вимкнути всю електричну мережу в будинку, а після цього розпочати гасіння водою, піском, сухою землею, снігом.

Якщо загорівся телевізор, то його гасять так, як звичайний побутовий електроприлад, а саме: виймають вилку електрошнура з розетки, і якщо горіння не припинилося, то осередок заливають водою, або накривають змоченою ковдрою. Під час застосування води слід намагатися, щоб вона не потрапила на нагрітий кінескоп.

У випадку інтенсивного горіння телевізора необхідно вивести з приміщення (для запобігання отруєнню продуктами горіння) всіх людей, які не беруть участі в ліквідації пожежі.

Щоб запобігти пожежі від телевізора потрібно дотримуватись таких вимог:

- встановлюйте його у місцях, де є належна циркуляція повітря;

- ніколи не розміщуйте на телевізорі сторонні предмети: серветки, книжки, лампи, свічки тощо;

- не залишайте ввімкнений телевізор без нагляду;

- не дозволяйте дітям вмикати телевізор та не залишайте їх самих перед увімкненим апаратом.

Крім телевізорів ми користуємося різноманітними електроприладами, які в разі неправильної експлуатації чи пошкодження здатні призвести до виникнення пожежі. З огляду на це слід запам'ятати й виконувати основні вимоги пожежної безпеки:

- електронагрівальні прилади інша побутова апаратура повинні вмикатися в електромережу тільки за допомогою справних штепсельних з'єднань та електророзеток заводського виготовлення;
- температура зовнішньої поверхні електроопалювальних приладів у найбільш нагрітому місці в нормальному режимі роботи не повинна перевищувати 85°C;
- відстань від приладів електроопалення до горючих матеріалів має становити не менше 0,25 м.

Значну кількість пожеж у житловому секторі складають пожежі від побутових газових приладів. Основною причиною цих пожеж є витікання газу внаслідок порушення герметичності трубопроводів, з'єднувальних вузлів або через пальники газових плит. Саме тому у разі появи запаху газу у приміщенні не можна запалювати сірники, запальнички, вмикати і вимикати електричні вимикачі, входити у приміщення з відкритим вогнем або з цигаркою - все це може викликати вибух газу.

Якщо витікання газу відбувається з відкритого крана на газовому приладі, то його треба закрити, ретельно провітрити приміщення і тільки після цього можна запалювати вогонь. У випадку витікання газу в результаті пошкодження приладів, користування ними необхідно припинити і негайно повідомити в контору газового господарства.

Категорично забороняється користуватися вогнем для виявлення витіку газу із балонів і газових приладів, для цього можна застосовувати тільки мильний розчин.

Домашнім господаркам потрібно пам'ятати, що при нагріванні на газових плитках великих ємностей (баків, відер) з широким днищем необхідно користуватися спеціальними конфорковими кільцями з високими ребрами.

Небезпечним місцем в помешканні є кухня. У кухні зосереджені як відкрите полум'я (газова плита), так і високотемпературні прилади (духова шафа, мікрохвильова піч, електрочайник, тостер). Продукти, залишені без нагляду на плиті чи в печі та тліючі матеріали, необережно кинуті у відро для сміття, - найпоширеніші "винуватці" пожеж на кухнях. Полум'я від газової плити здатне запалити будь-які горючі матеріали. Конфорки електричної плити після її вимикання залишаються гарячими набагато довше, ніж газової, тож залишений над плитою рушник або інший горючий предмет може зайнятися навіть через певний час.

Попередження пожеж від пічного опалення залишається важливою задачею забезпечення пожежної безпеки у житловому секторі. У квартирах і

житлових будинках, які мають пічне опалення, необхідно звернути увагу на виконання вимог пожежної безпеки під час улаштування печей та їх експлуатації. В цих будинках пожежі найчастіше відбуваються з причини перегрівання печей, появи у цегляній кладці тріщин, а також в результаті застосування для розтоплення печей горючих і легкозаймистих рідин, випаданні з топки або зольника вуглин.

Перед початком опалювального сезону потрібно перевірити справність печі і димоходу, відремонтувати їх, почистити сажу, замазати тріщини глиняно-пісочним розчином, побілити димову трубу на горищі і вище.

Якщо ви користуєтесь пічним опаленням, то необхідно запам'ятати такі правила:

- перед початком, а також протягом усього опалювального сезону слід очищати димоходи та печі від сажі, щоб не сталось її займання;
- біля кожної печі перед топковим отвором на підлозі слід прибити металевий лист розміром не менше 0,5 на 0,7 м;
- усі димові труби та стіни на горищі, через які прокладено димові канали, повинні бути заштукатурені й побілені;
- попіл та шлаки, що їх видаляють із топки, необхідно заливати водою та виносити в спеціально відведені місця.

Під час використання пічного опалення не допускається:

- залишати печі, які топляться, без нагляду або доручати нагляд за ними малолітнім дітям;
- користуватися печами, які мають тріщини;
- розміщувати паливо, інші горючі речовини та матеріали безпосередньо перед топковим отвором;
- сушити й складати на печах одяг, дрова, інші горючі предмети та матеріали;
- застосовувати для розпалювання печей легкозаймисті та горючі рідини;
- здійснювати топлення печей із відкритими дверцятами топки;
- зберігати у приміщенні запас палива, який перевищує добову потребу.

Категорично заборонено:

- залишати малолітніх дітей біля печей, що топляться, без догляду дорослих;

- застосовувати для опалення приміщення нестандартне (саморобне) електронагрівальне обладнання;
- експлуатувати кабелі та проводи з пошкодженою ізоляцією;
- залишати під напругою незаізольовані кабелі та проводи;
- обгортати електролампи та світильники папером, тканиною, іншими горючими матеріалами;
- залишати без нагляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади, телевізори, радіоприймачі тощо.

У разі пожежі необхідно у першу чергу повідомити про це пожежну охорону по телефону **101** і вжити заходів для зустрічі пожежних підрозділів, після чого слід негайно вимкнути електропроводку в будинку.

Пожежа, як правило, починається з незначного горіння і гасити її в цей період не представляє великих складнощів. Необхідно використовувати засоби гасіння пожежі, які знаходяться під рукою, а у разі їх відсутності – організувати доставку води до осередку пожежі у відрах, каструлях, бачках тощо. Взимку можна підносити сніг і закидати ним вогонь.

Поширенню пожежі у житловому будинку найбільше сприяють вентиляційні канали, відкриті вікна, двері і люки на горище, через які надходить свіже повітря. Ось чому, починаючи гасіння пожежі, не слід розбивати скло у вікнах приміщення, що горить (якщо тільки це не викликано необхідністю проведення рятування людей) і залишати відчиненими двері в коридор та до інших приміщень, а тим більше – на вулицю.

Якщо пожежу було виявлено пізно і вона набула вже значних розмірів, а наявних первинних засобів гасіння недостатню або їх неможливо застосувати в обстановці, що створилася з причини високої температури всередині приміщення чи сильного задимлення, потрібно вжити заходів для того, щоб стримати поширення вогню до прибуття пожежної допомоги. Для цього потрібно, за можливості, щільніше закрити всі двері, вікна і віконниці.

Якщо пожежа почалася в одній з кімнат і не поширилась за її межі, спочатку поливають водою осередок найбільшого горіння, а після цього гасять навколишні предмети. Тут важливо, щоб вода доставлялася безперервно або з найменшими проміжками часу. В останньому випадку вогонь не зможе виникнути з новою силою в проміжках між черговою подачею води.

Успішна ліквідація пожеж і загорянь до прибуття пожежної допомоги можлива у тому випадку, якщо доставкою води буде займатися якомога більше людей.

У разі займання в кімнаті стін з горючих матеріалів, шпалер чи килимів подавати воду слід на верхню частину стіни з розрахунком на те, що вода, стікаючи, буде гасити або змочувати нижню поверхню стіни, відвертаючи поширення вогню.

На меблі, що горять, воду розподіляють на якомога більшу поверхню, охоплену вогнем. Постіль з ліжка знімати не слід, щоб не відбулося загоряння тліючих предметів за рахунок збільшення площі контакту з киснем повітря, її поливають водою, а після цього виносять з дому і гасять у дворі, осторонь від будівель.

Одяг, що горить, штори, портьєри тощо гасять на підлозі, заливаючи водою. Слід постійно стежити за обгорілими предметами постільної білизни, одягом та іншими м'якими горючими речами, винесеними на подвір'я, бо під час підсихання вони можуть знов загорятися від тління.

У тих випадках, коли двері в кімнату, де почалася пожежа, виявляться закритими, не слід відкривати їх, доки не будуть підготовлені засоби гасіння. Це пов'язано з тим, що в закритому приміщенні горіння і тління відбувається дуже повільно через малу кількість кисню в повітрі. У такому приміщенні двері слід відкривати обережно, загородившись полотнищем, і відходити разом з ним, захищаючись від спалахів спалаху продуктів неповного згоряння предметів, що може статися у разі відкривання дверей і надходження до приміщення повітря, збагаченого киснем.

Якщо в будинку, в якому сталася пожежа, відсутні мешканці і зачинено двері, необхідно відкрити їх будь-якими підручними засобами.

Розлитий гас, бензин, мастило та інші легкозаймисті рідини не можна гасити водою, тому що вони, будучи легшими за воду, підіймаються на її поверхню, продовжуючи горіти, збільшуючи площу горіння під час розтікання води. Для гасіння будь-яких легкозаймистих рідин слід застосовувати пісок, землю, а також використовувати щільні тканини, ковдри, пальта тощо, заздалегідь змочені водою.

Пам'ятайте: Дотримання правил безпеки життєдіяльності доступне кожному. Тож зробіть усе можливе, щоб зберегти життя та здоров'я своє та Ваших рідних і близьких.

*Інформацію підготовлено у секторі з питань охорони праці
За матеріалами Інтернет-ресурсу*